

พิษจากแมงกะพรุนไฟ

พิษจากแมงกะพรุนเป็นปัญหาที่พบบ่อยพอสมควรสำหรับคนที่ไปเที่ยวชายทะเลแล้วไปถูกแมงกะพรุนไฟ ซึ่งมีพิษอยู่บริเวณหนวดของมัน เมื่อกระเปาะพิษมาสัมผัสกับผิวหนังจะเกาะติดแน่นและปล่อยสารพิษออกมา

พิษของมันจะทำให้เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน คัน มีอาการไหม้คล้ายแผลถูกน้ำร้อนลวก อาจพบผื่นมีลักษณะเป็นเส้น ๆ เป็นแนวยาว เมื่อได้รับการรักษาจะดีขึ้น บางรายเกิดผื่นสีดำคล้ำ และค่อม ๆ งามลง แต่บางรายเกิดอาการคันอย่างมาก ผู้ป่วยบางรายเกาจนเป็นแผลฉุน บางรายผื่นโตมากจนมีลักษณะคล้ายคีลอยด์ (keloid)

นอกจากนั้นในรายที่แมงกะพรุนไฟได้ปล่อยพิษออกมา อาจจะมีปวดมากจนหมดสติถึงขั้นจมน้ำตายได้ พบว่านอกจากอาการปวดบริเวณที่สัมผัสกับแมงกะพรุนแล้วบางครั้งยังเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดหัว กล้ามเนื้อแข็งเกร็งด้วย



ภาพที่108แสดงผื่นมีลักษณะเป็นเส้น ๆ ยาวๆ ภาพที่109 แสดงอาการแพ้ระคายเคืองจากแมงกะพรุนไฟจากหนวดแมงกะพรุนไฟ

จริง ๆ แล้วแมงกะพรุนไฟพบได้ ทั้งฤดูร้อนและฤดูฝน โดยเฉพาะฤดูฝนมักพบหลังฝนตกใหม่ ๆ หรือหลังจากเกิดพายุ โดยกระเปาะพิษจะล่องลอยตามกระแสลมมาอยู่กันอย่างหนาแน่นบริเวณชายฝั่ง ในเมืองไทยพบแมงกะพรุนไฟจำนวนมากแถวชายฝั่งทะเลระอ่า หัวหิน และภูเก็ต



เมื่อทราบดังนี้เวลาจะเล่นน้ำคุณควรหาทางป้องกัน อาจต้องใส่เสื้อผ้าแขนยาว กางเกงขายาว และโปรดเตือนเด็ก ๆ ของท่านว่า ถ้าพบแมงกะพรุนไฟซึ่งมีลักษณะคล้ายวุ้นให้อยู่ห่าง ๆ อย่าไปใกล้ตัวมัน เพราะกระเปาะพิษของมันยังคงมีพิษ อาจทำให้เกิดอาการเจ็บปวดได้

เมื่อถูกแมงกะพรุนไฟแล้วต้องรีบรักษา โดยใช้ น้ำส้มสายชู เทราดตรงบริเวณที่ถูกแมงกะพรุนไฟเพื่อทำลายพิษ อาจใช้ผักบุ้งทะเล หรือใช้น้ำทะเลล้างทำลายพิษ **โปรดอย่าใช้น้ำจืดหรือแอลกอฮอล์ เพราะจะทำให้กระเปาะพิษแตก** ตามหลักการของออสโมซิส ควรรีบพาไปพบแพทย์ เพื่อจะได้ทำการรักษาโดยฉีดยาแก้แพ้ ยาแก้คัน ยาฉีดกันบาดทะยัก บางรายอาจต้องให้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน ถ้าเริ่มมีแผลเป็นนูนหนาอาจต้องฉีดสเตียรอยด์เข้าบริเวณใต้ผื่น

ในฤดูร้อนบางท่านอาจชอบไปเที่ยวดำน้ำดูปะการัง แล้วมืออาจจะชนไปจับหรือเหยียบถูกปะการังหรือหอยเม่นทำให้เกิดแผล กรณีเช่นนี้การรักษาก็ไม่ยาก แต่ทำแผลธรรมดา แต่ในรายที่เศษปะการังหรือหอยเม่นค้างอยู่อาจใช้ก้อนหินค่อย ๆ ทุบบริเวณที่ถูกตำ เพื่อให้เศษปะการังหรือหอยเม่นแตกเป็นชิ้นเล็ก ๆ โดยไม่ต้องเอาเศษเหล่านั้นออกแต่ประการใด อาการดังกล่าวจะค่อย ๆ ดีขึ้นเอง บางรายอาจต้องทำการผ่าตัดกรีดเอาเศษที่ค้างอยู่ออก เพราะถ้าปล่อยทิ้งไว้อาจกลายเป็นตุ่มนูนได้

ฉะนั้นถ้าจะไปเที่ยวชายหาดหรือดำน้ำก็ควรต้องระวังป้องกันเหตุการณ์ดังกล่าว แล้วท่านจะปลอดภัย